
Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Hot om avveckling av EU:s strukturfonder fick regionrepresentanter på fötter
- KM och telebolagen eniga om prissättningen av bredband i glesbygdsområden – förbindelser främst med trådlös teknik
- Mycket service på agendan i nya numret av Hela Sverigebladet
- YTR:s problemlösning, kreativa kontrasternas landsbygd, landsbygdsinnovationer – nytt nummer av *Liiteri*
- Universitetsnätverket rural studies ger allt fler mång- och tvärvetenskapliga kurser – ÅA:s landsbygdsprofessur säkrad
- Första *Landsbygds-rådslaget* hålls 25.10 i Vasa
- Läs även detta: **Storsatsning på Matlandet skall ge jobb på svenska landsbygden*
*Vindkraften lönsam efter bara fem år **Österbys önskan om överföring till Nykarleby fick nej av Oravisfullmäktige – kampen för demokrati går vidare*
*Aktuell svensk landsbygdspolitik och integrering av invandrare på agendan när småkommunseminarium hålls i Korsnäs **Finlands bästa landskapsprojekt belönades*
*Arbete för det småskaliga gav pris – landsbygdsutvecklare Peter Backa fick hembygdsrådet Bo Lundells pris

---

Cit: ***”Vindkraftsparkerna blir bäst accepterade om de är bygdeprojekt, där så många som möjligt är involverade. Vi kör stenhårt med en öppen dialog. Då får man också fram motståndet, och kan bemöta det genast. Det är bäst om markägarna blir en röst.”***
Energirådgivaren på Lantbrukarnas Riksförbund i Sverige Sören Dahl (Vasabladet 17.10).

”Landsbygdens livskraft beslutas och genomförs!”

En av parollerna för Eero Uusitalo, generalsekreterare för Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen, YTR (Nyhetsbrevet *Liiteri* – *Nyheter från en levande landsbygd* oktober 2010).

”Det är lite att gå mot strömmen det här med att tro på små enheter. Därför känns det väldigt bra.”

Landsbygdsutvecklare Peter Backa som är glad att hans arbete för det småskaliga har uppskattats med hembygdsrådet Bo Lundells pris (Vasabladet 13.10).

Under hotet om att EU:s strukturfonder kan komma att avvecklas i och med nästa programperiod efter år 2013, samlades 7.10 en stor skara företrädare för EU:s regioner runt om i Europa i Bryssel för en stor manifestation och protest. Under högtidliga former överlämnade man en deklaration till EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso, ordföranden för EU-parlamentet Jerzy Buzek, EU-kommissionären för EU:s regionalpolitik Johannes Hahn och ordförande för Regionkommittén Mercedes Bresso, där man kräver att EU även i fortsättningen har sammanhållningspolitik som omfattar alla regioner. Deklarationen var undertecknad av 137 regioner i Europa, vilket motsvarar 84 procent av alla Europas regioner eller 56 procent av hela EU:s totala befolkning. *Uppgifterna är från en något längre artikel i Gränsbrytning – Nyheter om regioner och regional utveckling i Norden (15/2010), skriven av dess chefredaktör Per Holmström.*

KM OCH TELEBOLAGEN ENIGA OM PRISSÄTTNINGEN AV BREDBAND I GLESBYGDSOMRÅDEN – FÖRBINDELSER FRÄMST MED TRÅDLÖS TEKNIK
Bredbandsförbindelsen på en megabit/sekund blev från början av juli en samhällsomfattande tjänst, som bör vara tillgänglig för alla till ett skäligt pris. Nu har kommunikationsministeriet (KM) och telebolagen nått enighet om prissättningen av de bredbandsförbindelser som erbjuds i glesbygdsområden. Telebolagen går själva in för att reglera sina priser. De mest betydande telebolagen förbinder sig till en månadsavgift på högst 30-40 euro för huvuddelen av de samhällsomfattande förbindelserna på en megabit, även i glesbygdsområden. Öppningspriset för förbindelsen är högst 200-1000 euro och byggs i första hand med trådlös teknik. Samtidigt hoppas telebolagen att ministeriet inte för vidare lagförslaget om prisreglering som är under beredning. Kommunikationsminister Suvi Lindén anser att telebolagens åtgärder i frågan om prissättning går i rätt riktning. *”De mest betydande företagen som erbjuder den samhällsomfattande tjänsten är nu redo att med självreglering lösa prissättningsfrågan på ett sätt som är förnuftigt för både konsumenterna och dem själva. Sålunda finns det inget behov av prisreglering för närvarande”*, konstaterar minister Lindén, som betonar att man följer med läget och gör en ny bedömning av det i början av nästa år. Kommunikationsverket övervakar fortsättningsvis prissättningen och informerar aktivt om innehållet i den samhällsomfattande tjänsten, samt vars och ens rätt att få en förbindelse till skäligt pris. Medborgarna kan göra klagomål till Kommunikationsverket, ifall bredbandstjänst på en megabit inte finns att få till skäligt pris. Finland tog den 1 juli i år som första land i världen i bruk bredbandet som samhällsomfattande tjänst, där hastigheten för denna tjänst fastslogs till en megabit/sekund. Kommunikationsministeriet blev tvunget att ingripa i telebolagens prissättning av bredbandet, då det framgick att verkställandet av lagen medför klara problem för medborgarna. För att garantera ett skäligt pris överallt i landet är ministeriet redo att föreslå prisreglering. *Uppgifterna, som är från ett av kommunikationsministeriets meddelanden (från 12.10), finns på <http://www.lvm.fi/web/sv/pressmeddelande/view/1200627>. Technologie doktorn i datateknik Nisse Husberg kommenterar texten med att säga, att det är bra att ministeriet tar i med hårdhandskarna, men det borde informeras ännu mer om minimihastigheterna: minst 750 Kbit/s i medeltal mätt över 24 timmar och minst 500 Kbit/s mätt över 4 timmar. Om de sköter det med trådlös teknik så gör det detsamma, men det blir då stora investeringar; så telebolagen försöker säkert tumma på kraven.*

MYCKET SERVICE PÅ AGENDAN I NYA NUMRET AV HELA SVERIGEBLADET
Denna sommar startade projektet *Hållbara servicelösningar på landsbygden* med Riksorganisationen Hela Sverige ska leva (HSSL) som projektägare. Femton orter över hela Sverige deltar. En av dem är byn Kuttainen som berättar om sina planer i detta nyhetsbrev. Samtidigt pågår ett annat projekt, *Hållbara servicelösningar i kommuner och bygder*, i

Dalarnas och Värmlands län. De här båda projekten skall skapa hållbara servicelösningar i lands- och glesbygder, lösningar som kan vara goda exempel för andra. Landsbygdsservice AB, före detta Föreningen Landsbygdshandelns främjande, har lagts ned och HSSL kommer att ta över en del av deras verksamhet. Då det gäller projektet *Ny service på landet*, som tar vara på möjligheterna med IT-stöd i lanthandeln, är man redan ansvariga. Tre lanthandlar deltar, bl.a. Sillerud som man kan läsa om i det här numret. Fler spännande satsningar pågår på olika håll i Sverige. Västerbotten ligger i startgröparna för projektet *Modeller för hållbara servicelösningar på landsbygden* med målet är att ta fram och sprida olika modeller för kommersiell och offentlig service i länet. I kommunerna Munkedal, Bengtsfors och Gullspång pågår projektet *Kommunala serviceplaner*, vars syfte är att skapa servicepunkter på landsbygden. Förutom det här ämnet, Mycket service på agendan, är rubrikerna i HSSL:s tredje nyhetsbrev för i år bl.a. följande:

- Stora servicedrömmar i Kuttainen
- Sillerud satsar på IT-service
- Nu väntar vi på verkstad (Utredningen Lokal service i samverkan)
- Föreningspraktik kan leda till jobb
- Gemensamma valfrågor ger styrka

Nyhetsbrevet (nr 3, oktober 2010) kan läsas på HSSL:s hemsida under webbadressen http://www.helasverige.se/fileadmin/user_upload/HSSL_Kansli/PDF/Nyhetsbrev/2010/okt.laag.pdf. Hela Sverigebladet trycks i 6500 exemplar och går ut till lokala utvecklingsgrupper och andra som har intresse av vad som händer på landsbygden.

YTR:s PROBLEMLÖSNING, KREATIVA KONTRASTERNAS LANDSBYGD, LANDSBYGD SINNOVATIONER – NYTT NUMMER AV *LIITERI*

Till de arbetsformer som Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) använder sig av hör förhandlingar med de centrala aktörerna inom landsbygdspolitiken. Det är klart att ett omfattande helhetsprogram för genomförande av landsbygdspolitiken innehåller åtgärder som inte direkt överensstämmer med de egna målen för de sektororganisationer som genomför programmet. Så om målen inte överensstämmer, löser man problemen vid förhandlingsbordet. Det horisontella programmet kommer inte att genomföras, ifall delarna i nätverket endast deltar för att bevaka sina egna bakgrundsorganisationers intressen. Vid genomförandet av helhetsprogrammet är det nödvändigt att i första hand tänka på programmets namn och mål, alltså en välmående landsbygd. Förhandlingarna gör dock skäl för sitt namn. Under förhandlingarna eftersträvar man en gemensam förståelse för alla parter mål. *De kreativa kontrasternas landsbygd – Kulturprogrammet för landsbygden 2010–2014* innehåller aspekter och utvecklingsinitiativ för utveckling av kulturen och kulturverksamheten på landsbygden. Utgångspunkten för programmet är kulturens roll för att upprätthålla och förnya hela gemenskapens struktur och samhällets förändring. I kulturprogrammet ses kulturen som ett egenvärde och ett redskap för regional utveckling. I Sitras program *Landmärken* betonas betydelsen av innovationer med landsbygdsursprung, där syftet är att lyfta fram de innovationer som har gjorts på landsbygden och även de idémakare som ligger bakom uppfinningarna. De casebeskrivningar som har upprättats utifrån idémakarnas exempel, finns på den nya webbworkshopen (<http://ideahyrra.com/>) som ingår i *Landmärken*. Med dessa casebeskrivningar som grund tar man under workshoparbetet fram idéer om förbättringar och nya verksamhetsmetoder som skulle kunna garantera att många, särskilt aktörer på landsbygden, får bättre tillgång till innovationssystemet, vilket bildas av producenterna och användarna av ny kunskap och kompetens, samt interaktionsrelationen mellan dem. Bland annat dessa ämnen som tas upp i oktober månads *Liiteri – Nyheter från en levande landsbygd*, vars rubriker är:

- Dags för skörd och planering
- De kreativa kontrasternas landsbygd
- Skolorna välkomnar Miljöbanan
- Slutspurt för projektet TEHO
- YTR löser problemen vid förhandlingsbordet
- Låt Idésnurran spinna

Nyhetsbrevet (Oktober 2010, 03/10) kan läsas på jord- och skogsbruksministeriets hemsida under webbadress http://mmm.multiedition.fi/liiteri/uutiskirje/liiterit/03_2010/se/index.php.

UNIVERSITETSNETVERKET RURAL STUDIES GER ALLT FLER MÅNG- OCH TVÄRVETENSKAPLIGA KURSER – ÅA:s LANDSBYGDSPROFESSUR SÄKRAD

När sex universitet med egna professorer i landsbygds politik går samman i ett nätverk och erbjuder en lång rad kurser, vilka ur olika synvinklar ser på relationen mellan stad och landsbygd, miljöpolitik och hållbar utveckling och liknande, kan man onekligen tala om ett både mång- och tvärvetenskapligt aktuellt ämne. Nätverket heter Rural Studies (www.ruralstudies.fi) och består av Helsingfors universitet, Åbo universitet, Tammerfors universitet, Jyväskylä universitet, Joensuu universitet, Kuopio universitet, Vasa universitet, Uleåborgs universitet, Lapplands universitet och Åbo Akademi (ÅA) i Vasa med enheten för demografi och landsbygdsforskning vid Socialvetenskapliga institutionen. ”För våra egna studerande ger nätverket fina möjligheter att lära sig mer om finsk landsbygds politik och utveckling, också i mer tillämpade kurser. Men också en möjlighet att få bekanta sig med miljöfrågor och till exempel landsbygdsföretagande”, säger professorn i landsbygdsforskning vid ÅA Erland Eklund. Bland de kurser som ÅA erbjuder i nätverket, kan nämnas *Resandets och turismens sociologi, Mat, livsstil och globala livsmedelssystem*, samt *Teoretiska perspektiv på rural forskning*. I samarbete med Vasa universitets landsbygdsprofessor Hannu Katajamäki, ordnar Eklund i höst en kurs i rural sociologi med studerande från båda universiteten. Varje universitet bjuder ut sina bästa kurser i nätverket, där ett exempel är den återkommande kursen på Svenska social- och kommunalhögskolan med professor Terry Marsten vid universitetet i Cardiff – en av världens ledande forskare i landsbygds politik och utveckling. De kurser som ges av enheten för demografi och landsbygdsforskning vid ÅA, är alla ämneskurser eller fördjupade kurser. Däremot är en stor del av nätverkets övriga kurser grundkurser. De flesta av kurserna går som nätkurser eller genomförs via videokonferens. Vid årsskiftet går professor Eklund i pension. Men vem som efterträder honom, blir klart under vårterminen då professuren kommer att skötas av en vikarie. Den fortsatta finansieringen av ÅA:s landsbygdsprofessur för fem år framåt är emellertid tryggad. Landsbygdsprofessuren inrättades med hjälp av en rad regionala och lokala externa finansiärer i Österbotten, vilka lovat fortsatta medel för professuren i ytterligare fem år. Även Stiftelsen för Åbo Akademi har preliminärt gått med på att stöda professuren med en liten skärva eller 5 000 euro per år. *Uppgifterna är från en något längre artikel, skriven av Ari Nykvist, i Åbo Akademis tidning Meddelanden från Åbo Akademi (MfÅA 1.10.2010, nr 13) som finns under webbadressen www.abo.fi/meddelanden. Se även Nykvists text om Kvarken som forskningsobjekt i tidningen. Landsbygdsforskningen vid ÅA i Vasa finns på <http://www.abo.fi/student/landsbygdsstudier>.*

FÖRSTA LANDSBYGDSPROFESSURSRÅDSLAGET HÅLLS 25.10 I VASA

Som riksdagsledamot Mats Nylund utlovade på den finlandssvenska Landsbygdsriksdagen i Borgå 25-26.9, så kommer vi att ordna regionala träffar runt om i Svenskfinland under hösten och fortsätta på våren vid behov. Den första träffen blir redan nästa måndag 25.10 kl. 17.30 på Aktion Österbotten rf, Handelsplanaden 23A, 65100 Vasa. Det vi nu inbjuder er till är ett *Landsbygds-rådslag*. Tanken är att vi som var med på Landsbygdsriksdagen och

formulerade riktlinjer, nu skall se vad folk tycker om det i bygderna. Vi börjar dock med att försöka formulera våra problem: Vad är det vi framförallt måste lösa? Vi skall försöka hitta en väg framåt för landsbygden. Se mer i programmet som bifogas. Arrangörer är Svenska Temagruppen inom YTR och Aktion Österbotten rf.

LÄS ÄVEN DETTA

Storsatsning på Matlandet skall ge jobb på svenska landsbygden

Senaste vecka (12.10) lämnade Sveriges regering sin budgetproposition för 2011 till riksdagen. I den föreslår man bl.a. att 80 miljoner kronor skall satsas årligen under fyra år för att förverkliga visionen om *Sverige – det nya matlandet*. Ett konkurrenskraftpaket med inriktning mot offensiv regelförenkling, samt klimat och miljö skall stärka de gröna näringarna – 40 miljoner kronor satsas årligen 2011-2014. *Uppgifterna är från svenska regeringskansliets webbplats och finns under adressen <http://www.sweden.gov.se/sb/d/1473>. Budgetpropositionen finns på adress <http://www.regeringen.se/sb/d/12677/a/153307>.*

Vindkraften lönsam efter bara fem år

Enligt en färsk utredning på Aalto-universitetet blir vindkraftverk som placeras på land lönsamma på bara fem år, skriver tidningen Turun Sanomat (17.10). Om kostnadskalkylerna stämmer, kommer statens stöd till nya vindkraftverk att sjunka från och med början av nästa år, för att slopas efter år 2015. Kostnadseffekten i statsbudgeten skulle vara hundratals miljoner euro. *”Det här inbegriper inte vindkraftsparkar som placeras på havet. Deras stödbehov kommer inte att försvinna förrän 2020-2025”,* säger projektchefen vid fakulteten för energiteknik Jani Laine. Enligt lagförslaget om förnybar energi, som för närvarande är under behandling i riksdagens utskott, skulle staten stöda nya vindkraftverk i maximalt tolv år, ifall de inte får det avtalade priset på elbörsen. Man har hittills uppskattat stödet till vindkraften till 23 miljoner euro år 2011, varefter det skulle växa med tiotals miljoner per år fram till 2020-2022. *Uppgifterna är från Vasabladet och finns (17.10) på tidningens nätupplaga under adressen <http://www.vasabladet.fi/Story/?linkID=129849>.*

Österbys önskan om överföring till Nykarleby fick nej av Oravaisfullmäktige – kampen för demokrati går vidare

Med siffrorna 11-10 sade fullmäktige i Oravais nej till Österbys önskan om en överföring till Nykarleby. Kommunstyrelsens förslag om att fullmäktige av både ekonomiska och servicemässiga skäl skulle motsätta sig ett kommunbyte fick ett motförslag genom Jan-Erik Stenroos, som föreslog att fullmäktige förordar en gräsjustering. I motiveringarna står det bl.a. att byn hör både geografiskt och socialt till Pensala, och som en del av Pensala ta större ansvar för den samhälleliga välfärden. Enligt österbyprofilen Peter Backa var beslutet väntat, men att det saknas goda eller ens relevanta argument. Kampen för demokrati går nu vidare. *Uppgifterna är från Vasabladet (14 och 18.10), där man kan läsa mer om beslutet och argumenten.*

Aktuell svensk landsbygdspolitik och integrering av invandrare på agendan när småkommunseminarium hålls i Korsnäs

Finlands Kommunförbunds delegation för småkommunärenden ordnar sitt traditionella höstseminarium 25.11, denna gång i Korsnäs kommun, Österbotten med börjandes kl. 9.30. Seminariet, som försiggår på Yrkesakademin i Österbotten/enheten i Korsnäs, tar upp aktuella kommunfrågor, speciellt ur landsbygdens och mindre kommuners synvinkel. Teman är *Aktuellt inom Sveriges landsbygdspolitik och småkommunverksamhet*, samt *Integrering av invandrare ur landsbygdskommuners synvinkel*. Anföranden håller bl.a.

Ronny Svensson från SmåKom i Sverige och vice VD Timo Kietäväinen från Finlands Kommunförbund. Det tvåspråkiga seminariet med simultantolkning av anföranden är avgiftsfritt, inklusive lunch och kaffe. Till seminariet inbjuds småkommunrepresentanter från landskapen Mellersta och Södra Österbotten, samt landskapen Österbotten och Satakunda. Även övriga intresserade är välkomna att delta, liksom deltagare från andra kommuner. Delegationen för småkommunärenden svarar för koordineringen av småkommunärenden vid Finlands Kommunförbund och representerar kommuner med mindre än 6 000 invånare. Delegationens uppgift är att inom Kommunförbundets lobby- och serviceverksamhet lyfta fram småkommuners särdrag. *Anmälan till seminariet (senast 12.11) görs via e-mail christell.astrom@kuntaliitto.fi eller per telefon (09) 771 2030, 040 766 9179.*

Finlands bästa landskapsprojekt belönades

Miljöminister Paula Lehtomäki belönade 12.10 Finlands bästa landskapsprojekt. Till vinnare utsågs Finlands naturskyddsförbund rf:s projekt *Matkalla maisemaan*. Projektet är även Finlands kandidat till Europas landskapspris. I tävlingen deltog tolv landskapsprojekt från olika delar av Finland. Bland projekten fanns exempel på såväl landskapets planering och undersökning som praktisk skötsel. *Mer om utnämningen med hedersomnämningen finns (på finska) att läsas i sin helhet på miljöministeriets webbplats under adressen <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=367726&lan=fi>.*

Arbete för det småskaliga gav pris – landsbygdsutvecklare Peter Backa fick hembygdsrådet Bo Lundells pris

Landsbygdsutvecklare Peter Backa på Svensk Byaservice/Svenska studiecentralen har ärats med hembygdsrådet Bo Lundells pris (5 000 euro), vilket delades ut av Svenska folkskolans vänner i Helsingfors 12.10. Backa får priset för förtjänstfullt och idogt arbete för landsbygdens utveckling. Arbetet för det småskaliga och förmågan att gå emot storskalighetens lämmeltåg har särskilt noterats, sägs det i motiveringen. Samtidigt ser Backa det som ett erkännande för de aktuella diskussionerna där byar är inblandade, t.ex. den debatt som pågått i Oravais, där bydelen Österby genomförde en egen frivillig folkomröstning som entydigt visade att invånarna hellre vill höra till Nykarleby. Vad beträffar avfolkningen, en trend som inte bara gäller i Finland, tror Backa att det finns tendenser som pekar på det motsatta. Det gäller energifrågorna, vind, vatten och biomassa som ger landsbygden större betydelse, och flyttrörelse i riktning mot landsbygden, där miljön och de sociala förhållandena är något som upplevs som bättre på landsbygden. Backa har i mer än tjugo år arbetat i nationella och internationella sammanhang för utvecklingen av byaverksamheten på olika plan, samt även gett ut böcker i ämnet. *Uppgifterna är från senaste veckas onsdagsupplaga (13.10) av Vasabladet och finns i en kortare textversion på tidningens nätupplaga under adressen <http://www.vasabladet.fi/Story/?linkID=129244>. Se även YLE:s Internytt under adressen <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=198167>.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska Temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de

regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
